

FAKTATEKST TIL POWERPOINT

UKE 4. TRINN 1-4

Bilde 1

Denne uken skal vi lære mer om maten på jorda vår.

Bilde 2

- GRUBLESPORSMÅL:
- Er det mat nok til alle som bor på kloden vår?
 - Hva slags mat blir dyrket eller laget der du bor?
 - Hva skjer med en tomatplante som ikke får vann?

Er det mat nok til alle som bor på kloden vår? Hva slags mat blir dyrket eller laget der du bor? Hva skjer med en tomatplante som ikke får vann?

Bilde 3

Hvert land i verden har ulike matretter. Noen spiser mye ris og bønner. I Norge spiser vi mye brød, fisk og poteter. Hva vi spiser henger sammen med hva vi dyrker i landet vårt. I Norge har vi nok mat. Det er nok mat på butikken og de fleste har penger til å kjøpe mat og bli mette.

Bilde 4

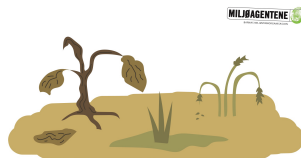
I dag bor det over 5 millioner mennesker i Norge. I hele verden er vi over 7 milliarder. Det er ventet at vi vil bli mange flere. Og alle trenger mat for å leve og ha et godt liv.

Bilde 5

Matsikkerhet handler både om hvor mye mat som er tilgjengelig og i hvilken grad mennesker har tilgang til den. En familie har matsikkerhet dersom ingen går sultne eller er redd for ikke å ha nok mat. Matsikkerhet er å ha nok mat og næringsrik mat, slik at vi kan leve et sunt og aktivt liv.

Bilde 6

I Norge har vi mye regn, mens enkelte år har vi tørkeår. Vi kan lære å dyrke nye ting selv om klima endrer seg og dette er fint å lære av hverandre.

Bilde 7

Mange har tenkt positivt og funnet opp nye måter å tenke matsikkerhet på. Da poteten kom til Norge for over tohundre år siden ble den dyrket og spist til middag nesten hver eneste dag i hele landet. På 1970 - 1980 tallet ble det utviklet nye plantesorter som ris, mais og hvete. Det ble viktig mat i mange land, spesielt i Asia.

Bilde 8

Vi kan også lære av hverandre. Sommeren 2018 var det tørt i Norge. Det var vanskelig å dyrke frem gode avlinger. Bonden Einar Kiserud fra Østfold ville finne ut hvordan man klarte å dyrke frem jorda når det er tørt. Derfor reiste han til Malawi i Øst-Afrika. Der er det tørt, men de har erfaring som kan være nyttig for norske bønder. Kiserud var med og jobbet på jordene deres og lærte mange nye metoder som kunne brukes for å være bedre rustet mot klimaendringer. Han ble motivert av å se hvordan de holdt motet oppe og var engasjert for å produsere mat til folket sitt.

Bilde 9

FN har laget felles mål. De kalles bærekraftsmål. FN er enige om at de må gjøre det beste for jorden vår. Et av målene er at de ønsker å utrydde sult. Norge er med sammen med 170 andre land som er enige om at det er viktig at menneskene har nok mat.

Bilde 10

Hva vi spiser avhenger av hvor vi bor. Hvor i verden vi bor, eller hvor i landet vi bor. Mat som blir produsert i nærheten av oss kaller vi kortreist mat. Gulrøtter fra egen grønnsakshage, eller ost fra et meieri i nærheten kaller vi kortreist mat. Det er store fordeler med kortreist mat. Den er fersk og den trenger ikke å fraktes så langt.

Bilde 12

I Norge dyrkes blant annet korn. Korn blir til brød, da er også brød plantemat. Det er bærekraftig. I Norge kaster vi mye mindre brød nå enn før, fordi vi har blitt flinkere til å bruke brødrester.

Bilde 14

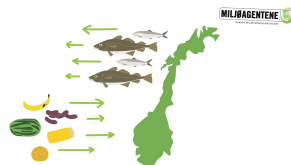
Alle kan være med å ta vare på den maten vi er så heldige å ha. Vi kan bruke matrestene våre i neste måltid. Brødsnivene fra lunsjen kan spises ved siden av middagen og middagsrester kan brukes til lunsj neste dag. Mat kan være like god om holdbarhetsdatoen har gått ut. Se, lukt og smak på mat og drikke som har gått ut på dato før du tenker på å kaste den.

Bilde 11

Dyrking av grønnsaker i egen hage er spennende. I dag er det flere skoler som har skolehager ved skolen. Her kan man så, stelle, vanne, luke og til slutt høste. Det er gøy å dyrke frem egne grønnsaker. Kanskje dere har det på skolen?

Bilde 13

Norge har lang kystlinje. I havet fiskes det tonnevis med fisk. Mye av fisken selges til utlandet. Norge selger fisk til over 150 land. Samtidig må vi kjøpe både grønnsaker, frukt og poteter fra utlandet. Halvparten av grønnsakene vi spiser i Norge kjøper vi fra andre land. Nesten all frukten vi spiser blir dyrket i utlandet.

MILJØAGENTENE
BARNAS MILJØVERNORGANISASJON

**GÅ EN TUR I NATUREN
– DET ER BEINTØFT!**

